

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2513

Vragen van het lid **Gijs van Dijk** (PvdA) aan de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *arbeidsmigranten onvoldoende beschermd tegen het coronavirus* (ingezonden 24 maart 2020).

Antwoord van Staatssecretaris **Van Ark** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) (ontvangen 17 april 2020)

Vraag 1

Bent u bekend met de EenVandaag uitzending «Arbeidsmigranten worden niet beschermd tegen het coronavirus: «Deze groep heeft geen prioriteit»», van 20 maart 2020?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2 en 3

Deelt u de zorgen dat in enkele vitale sectoren, zoals de voedings- en distributiesector, veel werknemers, veelal arbeidsmigranten, op minder dan 1,5 meter afstand van elkaar moeten werken, in kleine busjes worden vervoerd en op een hele kleine oppervlakte en met veel personen wonen en slapen, waardoor de kans op besmetting met het coronavirus zeer groot is? Vreest u ook dat hierdoor een risico ontstaat dat in deze vitale sectoren veel besmettingen kunnen plaatsvinden, waardoor veel mensen ziek worden en deze vitale processen stil komen te vallen?

Antwoord 2 en 3

Ik deel de zorgen over de werknemers in deze vitale sectoren, onder wie veel arbeidsmigranten. Het is in ieders belang dat iedereen zo gezond en veilig mogelijk kan wonen, werken en reizen. Werkgevers, huisvesters en uitzendbureaus hebben een gedeelde verantwoordelijkheid om ook voor werknemers in de vitale sectoren, zoals arbeidsmigranten, de maatregelen van het RIVM zo goed mogelijk te implementeren om besmettingsgevaar te voorkomen. Het is voor iedereen een grote uitdaging om de maatregelen zo goed mogelijk door te voeren en tegelijkertijd de vitale processen draaiende te houden.

¹ EenVandaag, 20 maart 2020 «Arbeidsmigranten worden niet beschermd tegen het coronavirus: «Deze groep heeft geen prioriteit»» (<https://eenvandaag.avrotros.nl/item/arbeidsmigranten-worden-niet-beschermd-tegen-het-coronavirus-deze-groep-heeft-niet-de-prioriteit/>)

Vraag 4

Vindt u het daarbovenop ook een risico dat deze arbeidsmigranten zich minder snel ziek zullen melden omdat hun huisvesting afhankelijk is van het feit of zij werken en daarnaast dat eventuele gemaakte kosten van de gezondheidszorg worden doorberekend in hun loon?

Antwoord 4

Ik onderken de afhankelijkheid van arbeidsmigranten van hun werkgever voor wat betreft hun huisvesting. Het kabinet roept werkgevers op om geen werknemers te ontslaan. Werkgevers die wel afscheid nemen van arbeidsmigranten, dienen hier ook verantwoordelijkheid voor te nemen; zeker als de arbeidsmigranten voor hun huisvesting afhankelijk zijn van hun werkgever, worden werkgevers opgeroepen te zorgen voor een alternatief.

Het is niet wenselijk dat mensen in deze tijd op straat komen te staan. Samen met verhuurders heeft het kabinet afspraken gemaakt over het voorkomen van huisuitzettingen als gevolg van de coronacrisis. Ook zal de Minister van Milieu & Wonen het met een spoedwet mogelijk maken om tijdelijke contracten te verlengen. Op korte termijn zal uw Kamer worden geïnformeerd over verdere maatregelen.

Met de Wet aanpak schijnconstructies (WAS) is er een verbod op inhouden op het minimumloon ingesteld, met uitzondering van huisvestingskosten en de zorgverzekering onder bepaalde voorwaarden. De werkgever mag om die reden geen gemaakte kosten voor de gezondheidszorg inhouden op het minimumloon.

Vraag 5

Bent u bereid om deze situatie van arbeidsmigranten zo snel mogelijk te verbeteren om zo besmettingshaarden tegen te gaan en op die manier te voorkomen dat deze vitale sectoren stil komen te vallen?

Antwoord 5

Ja. Er wordt samengewerkt met werkgeversorganisaties, vakbonden, gemeenten en ambassades om de problemen die nu ontstaan voor arbeidsmigranten en werkgevers, zo goed mogelijk aan te pakken en waar mogelijk te handhaven. Het kabinet monitort de ontwikkelingen en beziet of er extra stappen nodig zijn. Ieder speelt hierin een eigen rol. Zo kunnen uitzendbureaus samen met de gemeente bekijken of de huisvesting van arbeidsmigranten kan worden aangepast, zodat deze beter voldoet aan de richtlijnen van het RIVM. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de handhaving van de norm van 1,5 meter afstand.

Om arbeidsmigranten beter te bereiken op wat zij zelf kunnen doen om het risico op besmetting tijdens wonen en werken zo klein mogelijk te maken, wordt ingezet op extra communicatie over de RIVM-richtlijnen voor werknemers in de talen van arbeidsmigranten, zie hiervoor het antwoord op vraag 6.

Vraag 6

Bent u bereid om met deze sectoren, waaronder ook de uitzendbureaus, te bespreken hoe zij beter (ook in andere talen) over de instructies van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) gaan communiceren en er tevens voor te zorgen dat er voorzorgsmaatregelen voor deze werknemers worden genomen?

Antwoord 6

De voorzorgsmaatregelen die gelden vanuit de rijksoverheid zijn in de vorm van posters en flyers beschikbaar in diverse talen, waaronder in het Engels, Pools, Spaans, Turks, Arabisch en Papiament.² Deze informatie wordt middels sociale mediacampagnes verspreid onder diverse doelgroepen. Het kabinet zet daarnaast in op extra voorlichting over de RIVM-richtlijnen voor werknemers in de verschillende talen van arbeidsmigranten.

Daarnaast verspreidt het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de antwoorden op veel gestelde vragen over de situatie van arbeidsmigranten in relatie tot het de (maatregelen omtrent) het coronavirus, in overeenstemming

² <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/documenten/publicaties/2020/03/14/coronavirus-communicatiemiddelen-preventie-en-publieksvragen-anderstalig>

met de informatie die te vinden is op rijksoverheid.nl en in afstemming met het RIVM. Deze informatie wordt gedeeld met sociale partners, de uitzendbranche en gemeenten. De informatie wordt tevens vertaald en onder ambassades verspreid van de thuislanden van veel arbeidsmigranten.

Vraag 7

Welke maatregelen gaat u verder nemen om te voorkomen dat er geen besmettingshaarden kunnen ontstaan onder arbeidsmigranten en om te voorkomen dat zij ziek aan het werk gaan?

Antwoord 7

Zie de antwoorden op vragen 4, 5 en 6.

Vraag 8

Bent u bereid om de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid in deze sectoren te laten handhaven op de door de RIVM gestelde instructies om zo mogelijke besmetting van het coronavirus te voorkomen?

Antwoord 8

Het is van algemeen belang dat de voorgeschreven maatregelen van het RIVM worden genomen om verdere verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. Op grond van de Arbowet is de werkgever verantwoordelijk om de risico's bij arbeid te voorkomen of te beperken en in te grijpen wanneer nodig. Als de werkgever niet de nodige voorzorgsmaatregelen treft, kan de werknemer, ondernemingsraad, personeelsvertegenwoordiging of vakbond een melding doen bij de Inspectie SZW. Indien de Inspectie SZW meldingen ontvangt, zal per geval worden bekeken wat met de melding kan worden gedaan. Zo kan de Inspectie zelf actie ondernemen, bijvoorbeeld door de werkgever aan te spreken op zijn verantwoordelijkheid. Indien nodig kunnen meldingen ook worden doorgeleid naar andere instanties, zoals de gemeente.